

Позикові зобов'язання відіграють значну роль у цивільному обороті. Їх значення тим вище, чим гостріша потреба суб'єктів економічної діяльності в грошах. Необхідність додаткових капіталів змушує різних осіб вдаватися до позик для їх отримання.

Кредитний договір належить до числа консенсуальних договорів, набуває юридичну силу і вважається укладеним з моменту досягнення згоди сторін за всіма його істотними умовами. Даний договір є двосторонньо зобов'язуючим. Відповідно і позикодавець, і позичальник є боржниками і кредиторами за зобов'язаннями, що випливають з цього договору. Основним обов'язком позичальника є передача позичальникові грошових коштів. У позичальника з моменту укладення кредитного договору виникає суб'єктивне цивільне право вимагати передачі йому предмета договору. І в цьому відношенні він є кредитором позичальника. З іншого боку, позикодавець має право вимагати від позичальника повернення йому отриманої грошової суми та сплати процентів на неї. У цьому зобов'язанні вже позикодавець виступає в якості кредитора. Зобов'язання у кредитній сфері неминуче носить ризиковий характер. Ймовірність настання для кредитора несприятливих майнових наслідків об'єктивно існує на всіх етапах кредитних правовідносин. У зв'язку з цим є закономірною поява в суб'єктному складі кредитних правовідносин осіб, які беруть участь у забезпеченні належного виконання кредитних зобов'язань.

Література:

1. Кузьмин В.Ф. Кредитные и расчетные правоотношения в промышленности / В.Ф. Кузьмин. – М., 1975. – 200 с.
2. Кривцов А.С. Абстрактные и материальные обязательства в римском и современном гражданском праве / А.С. Кривцов. – М. : Статут, 2003 – 314 с.
3. Харитонов Є.О. Цивільне право України : підручник для вузів / Є.О. Харитонов, О.І. Харитонova, О.В. Старцев ; НУ «ОЮА». – 3-тє вид., переробл. і доповн. – К. : Істина, 2011.

Усатюк Юрій Володимирович

*студент 3-го курсу Інституту кримінальної юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ДО ПИТАННЯ РЕГУЛЮВАННЯ ШЛЮБНИХ ВІДНОСИН ГРОМАДЯН УКРАЇНИ ТА ІНОЗЕМЦІВ

Останнім часом все частіше спостерігаємо як українські жінки виходять заміж або чоловіки одружуються із іноземцями. У правовому контексті реєстрація шлюбу з іноземцем та перебування у такому шлю-

бі не передбачає ніяких складнощів, але має низку особливостей про які поговоримо нижче.

Шлюб між резидентом і нерезидентом, що укладений за межами України відповідно до права іноземної держави, є дійсними в Україні лише, якщо додержано вимог реєстрації шлюбу в Україні. Шлюб реєструється в державному органі реєстрації актів цивільного стану, якщо: досягнуто шлюбного віку; наявна вільна згоди обох осіб; дотримана вимога щодо одношлюбності; інше. Щоб шлюб було зареєстровано, потрібно спочатку подати заяву про реєстрацію шлюбу, одним із членів майбутнього подружжя особисто, до органу державної реєстрації актів цивільного стану, який прийнявши таку заяву, зобов'язаний ознайомити та повідомити даних осіб щодо обов'язків, прав та самої процедури реєстрації. При подані такої заяви наречені мають пред'явити паспорт або паспортний документ, для посвідчення своєї особи. Далі особи, що реєструють шлюб, мусять подати документи, де зазначається, що вони не перебувають в шлюбі або ж його уже розірвано відповідно до відмітки про сімейний стан в паспортах. Що стосується часу реєстрації шлюбу, то він буде зареєстрованим після спливу одного місяця від дня подання особами заяви. Однак в разі, коли наречені не з'явилися до органу реєстрації актів цивільного стану протягом тримісячного строку від дня подання заяви і не повідомили про свої причини неявки, то відповідна заява втрачає свою чинність. Важливим є те, державна реєстрація шлюбу через представника неможлива. Тобто присутність нареченої та нареченого в момент реєстрації їхнього шлюбу є обов'язковою. Державна реєстрація шлюбу проводиться у приміщенні органу державної реєстрації актів цивільного стану. Реєстрація шлюбу проводиться в урочистій обстановці, якщо таке бажання наречені зазначають у заяві про реєстрацію шлюбу. В паспортах або паспортних документах осіб, які зареєстрували шлюб, робиться відмітка із зазначенням прізвища, імені, по батькові і року народження другого з подружжя та місця і дати такої реєстрації. Також наречені мають право обрати прізвище одного з них, як спільне прізвище подружжя. Проте, відповідно до свого бажання, вони й надалі можуть іменуватися дошлюбними прізвищами або ж приєднати до свого прізвища прізвище нареченого, нареченої [2].

І важливим є те, що визнання іноземного й національного зареєстрованого шлюбу базується на однакових умовах. А отже, подружжя зареєстроване в іншій державі, при реєстрації свого шлюбу і в Україні, набуває прав і обов'язків подружжя відповідно до ч. 1 ст. 61 Закону України «Про міжнародне приватне право», де вказано, що подружжя може обрати для регулювання майнових наслідків шлюбу право особистого закону одного з подружжя або право держави, у якій один з

них має звичне місце перебування, або відповідно до нерухомого майна, право держави, у якій це майно знаходиться [1].

Право, яке подружжя обрало, може змінюватись та припиняти свою дію за згодою сторін, а також у випадку зміни особистого закону або звичайного місця перебування того з подружжя, до особистого закону або звичайного місця перебування якого було прив'язане обране право. І нове право застосовується до сімейних відносин з моменту укладення шлюбу, якщо інше письмово не встановлено подружжям. Якщо подружжя не обрало право, що підлягає застосуванню, майнові наслідки шлюбу визначаються правом, яке застосовується до правових наслідків шлюбу.

Таким чином законодавством надана можливість вибору права, яке буде застосовуватись до майнових відносин подружжя. Існують наступні форми відображення даного права:

- шлюбний договір;
- угода про вибір права.

У випадку з угодою про вибір права, вона неодмінно укладається у письмовій формі і більш того, в Україні, ця угода підлягає нотаріальному посвідченню. Слід вказати й на те, що Угода про вибір права припиняє свою дію у тому разі, якщо особистий закон подружжя стає спільним [1].

Шлюб припиняється, тягнучи за собою відповідні правові наслідки, котрі визначаються правом, яке діє на час розірвання шлюбу. Взагалі, правові наслідки шлюбу визначаються спільним особистим законом подружжя, себто, правом держави, громадянами якої є зазначені особи, чи в разі його відсутності – правом держави, у якій подружжя мало останнє місце проживання. Однак це можливо, якщо хоч один з подружжя все ще має місце проживання у цій державі. За відсутності такої обставини – правом, з яким обидва з подружжя мають найбільш тісний зв'язок іншим чином. Якщо ж подружжя не має спільного місця проживання або якщо особистий закон жодного з них не збігається з правом держави їхнього спільного місця проживання, то вони, за своєї взаємної згоди, можуть самостійно обрати право, що буде застосовуватися до правових наслідків шлюбу.

Отже, стає зрозумілим що правове регулювання статусу громадян України у шлюбі з іноземцями не є складним, а лише передбачає юридичні тонкощі, які слід врахувати при укладанні шлюбу, або при регулюванні майнових відносин фактичного шлюбу. Майнові і немайнові відносини подружжя визначається відповідно до права яке обрало подружжя в Угоді, або ж відповідно до місцеперебування дружини та

Література:

1. Про міжнародне приватне право / Верховна Рада України // Закон. – 2005, ред. від 09.06.2013 р.
2. Реєстрація шлюбу громадян України з іноземцями / Міністерство Юстиції України стаття // Л. Литвиненко, головний спеціаліст відділу нормативно-правового та методичного забезпечення діяльності органів реєстрації актів цивільного стану Департаменту у справах цивільного стану громадян.